

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3591/2019
13.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Радивој Ајдуковић, адвокат из ..., против тужене – противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Слободан Беатовић, адвокат из ..., ради дуга и утврђења, одлучујући о ревизији тужене - противтужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6021/18 од 27.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 13.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене - противтужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6021/18 од 27.12.2018. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 4563/2014 од 22.02.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца – противтуженог, па је обавезана тужена – противтужиља да као хипотекарни дужник трпи намирeње потраживања хипотекарног повериоца АА из ... у износу од 9.315.000,00 динара са највећом каматом коју исплаћују пословне банке у Београду на тај износ у времену од 24.02.2011. године до 24.02.2012. године, са законском затезном каматом на наведени износ рачунајући од дана падања тужене у доцњу 24.02.2012. године до исплате, све из износа добијеног судском јавном продајом заложене ствари и то трособног стана површине 84 м2 у приземљу зграде за колективно становање у улици ... број .. у ....., саграђене на КП .., уписане у ЛН .. КО ...; ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је ништав и не производи правна дејства уговор о зајму од 23.02.2011. године закључен између парничних странака и оверен 23.02.2011. године пред Првим основним судом у Београду под Ов. бр. ../2011 као симулован уговор, што је тужилац – противтужени дужан признати, као неоснован; ставом трећим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да су ништаве и не производе правна дејства одредбе о уговореној камати од 6% месечно из дисимулованог посла, усменог уговора о зајму од 23.02.2011. године, закљученог између ББ и АА на износ од 30.000 евра који износ је тужилац – противтужени позајмио туженој – противтужиоцу, као неоснован; ставом четвртим

изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужилац – противтужени да туженој – противтужиоцу исплати износ од 28.033,12 евра са затезном каматом утврђеном Законом о затезној камати од 11.01.2016. године као дана подношења противтужбе, па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, као неоснован; ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тржено да се утврди да је ништав и не производи правно дејство уговор о хипотеци од 23.02.2011. године, закључен између парничних странака, оверен пред Првим основним судом у Београду под Ов. бр. ../2011, закључен као средство обезбеђења ништавог уговора о зајму од 23.02.2011. године Ов. бр. ../2011 што је тужилац – противтужени дужан признати, као неоснован; ставом шестим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је престало заложно право – хипотека заснована решењем РГЗ СКН Земун бр. 952-2-91172011 од 18.04.2011. године, ради обезбеђења новчаног потраживања у износу од 9.315.000,00 динара са роком враћања до годину из уговора о зајму Ов. бр. ../2011 који је оверио Први основни суд у Београду дана 23.02.2011. године који је Трећи основни суд огласио ништавим, а који су закључили АА и ББ уписана у листу В листа непокретности .. КО ... и то на стану број .. у улици ... улаз број .., корисне површине 84 м2, који је уписан као посебан део зграде 1, изграђене на катастарској парцели .. КО ..., што је АА дужан признати и трпети да се у Служби за катастар непокретности изврши упис брисања хипотеке, стим да ова пресуда представља основ за упис брисања хипотеке и замењује изјаву АА о престанку на испис хипотеке, као неоснован; ставом седам изреке, обавезана је тужена – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 705.072,70 динара са законском затезном каматом почев од 22.02.2018. године, као дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6021/18 од 27.12.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П 4563/14 од 22.02.2018. године у делу става првог изреке којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да као хипотекарни дужник трпи намирење потраживања хипотекарног повериоца АА из ... у износу од 9.315.000,00 динара из износа добијеног судском јавном продајом заложене ствари и то трособног стана површине 84 м2 у приземљу зграде за колективно становање у улици ... број .. у ..., саграђен на КП .., уписано у ЛН .. КО ..., као и у ставу другом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је напред наведена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је обавезана тужена да као хипотекарни дужник трпи намирење потраживања хипотекарног повериоца АА из ... и то потраживање уговорне камате на износ од 9.315.000,00 динара у периоду од 24.02.2011. године до 24.02.2012. године по каматној стопи која се у месту испуњења плаћа на штедне улоге по виђењу и законске затезне камате на износ од 9.315.000,00 динара, рачунајући од дана пада тужене у доцњу од 24.02.2012. године до исплате из износа добијеног судском јавном продајом заложене ствари и то трособног стана површине 84 м2 у приземљу зграде за колективно становање напред описаног, док се у преосталом делу одбија тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да као хипотекарни дужник трпи намирење потраживања хипотекарног повериоца АА из ... преко досуђене уговорне камате на износ главног дуга од 9.315.000,00 динара по каматној стопи која се у месту испуњења плаћа на штедне улоге по виђењу до тражене уговорне камате као највеће камате које исплаћују

пословне банке у Београду на износ главног дуга од 9.315.000,00 динара из износа добијеног судском јавном продајом заложене ствари и то напред наведеног стана, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена - противтужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), па је нашао да ревизија тужене - противтужиље није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, на коју се ревизија неосновано позива. Других битних повреда одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе која би могла представљати основ за уважавање ревизије тужене – противтужиље нема.

На основу утврђеног чињеничног стања парничне странке су закључиле уговор о зајму Ов. бр. ../11 од 23.11.2011. године, који за предмет има новчани износ од 90.000 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан закључења уговора, на рок од годину дана. Тим уговором зајмопримац, овде тужена – противтужиља обавезала се да врати динарску противвредност износа од 90.000 евра на дан враћања зајма, а најкасније до 23.02.2012. године, са каматом на примљени износ по највишем курсу који исплаћују пословне банке у Београду на динарска средства орочена на годину дана. Парничне странке су закључиле уговор о хипотеци оверен пред Првим основним судом у Београду Ов. бр. ../2011 од 23.02.2011. године, којим је уговорено да су уговарачи сагласни да је хипотекарни поверилац овлашћен да у случају неиспуњења обавезе своје потраживање може наплатити из вредности остварене продајом заложене непокретности и то стана број 1 у улици ... број .. површине 84 м2, уписаног у ЛН .. КО ..., чији је власник тужена, те да је тужена дала заложну изјаву оверену пред Првим основним судом у Београду под Ов. бр. ../2011 од 23.02.2011. године, којом је дала сагласност за упис хипотеке на напред наведеном стану у корист тужиоца ради обезбеђења заложног права првог реда у износу од 9.315.000,00 динара, као хипотекарног повериоца првог реда. Утврђено је да су закључењу и овери наведених уговора поред тужиоца, тужене, присуствовали и сведоци ВВ и ГГ, да је након овере уговора у суду у колима тужилац предао туженој износ од 90.000 евра у новчаницама од по 500 евра, да су томе присуствовали сведоци ВВ и ГГ. Утврђено је да тужена није испоштовала рок враћања зајма, да наведени новчани износ није вратила тужиоцу у уговореном року, иако је он на то њу усмено опоменуо.

На основу тако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца – противтуженог, а одбили као неоснован противтужбени захтев тужене – противтужиље.

Неосновано се ревизијом тужене – противтужиље указује на погрешну примену материјалног права.

Чланом 557. ЗОО прописано је да се уговором о зајму зајмодавац обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета. Према члану 562. став 1. истог Закона зајмодавац је дужан вратити у уговореном року исту количину ствари исте врсте и квалитета.

Како је у проведеном поступку утврђено да је права воља парничних странака – уговарача у погледу свих битних елемената уговора дефинисана закључењем предметног уговора о зајму Ов. бр. ../11 од 23.11.2011. године на износ од 90.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан закључења уговора са уговореним роком враћања од годину дана и уговореном каматом, да је потраживање тужиоца обезбеђено уговором о хипотеци закљученим између парничних странака дана 23.02.2011. године са датом заложном изјавом тужене – противтужиље, да је тужилац своју уговорну обавезу извршио тако што је на напред описани начин предао туженој 90.000 евра у новчаницама од по 500 евра, у присуству саслушаних сведока ВВ и ГГ, а да тужена примљени новчани износ тужиоцу – противтуженом није вратила у уговореном року, то су нижестепени судови правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца – противтуженог и обавезали тужену – противтужиљу да му на име дуга плати досуђени износ са припадајућом каматом, а противтужбени захтев тужене – противтужиље одбили као неоснован.

Неосновани су ревизијски наводи тужене – противтужиље да је основ противтужбеног захтева утврђење да предметни уговор о зајму од 90.000 евра представља симуловани правни посао у односу на стварну вољу уговорних страна – дисимуловани правни посао – уговорени зајам од 30.000 евра са каматом од 6% месечно, што нижестепени судови нису ценили, већ су погрешно закључили да је основ противтужбеног захтева мана воље тужене – противтужиље (релативна ништавост уговора).

Одредбом члана 66. Закона о облигационим односима прописано је да привидан уговор нема дејства међу уговорним странама, али ако привидан уговор прикрива неки други уговор, тај други важи ако су испуњени услови за његову правну ваљаност и да се привидност уговора не може истицати према трећем савесном лицу.

Дакле, према члану 66. став 1. и 2. Закона о облигационим односима привидан уговор нема дејства међу уговорним странама, али ако привидан уговор прикрива неки други уговор, тај други важи само ако су испуњени услови за његову правну ваљаност. Привидни, фиктивни правни посао постоји када је у сагласности са другом страном уговорницом изјава воље дата само привидно. Фиктиван посао је закључен ради стварања привида, као да је закључен, при чему није било стварне намере странака да уговор изазове правна дејства. Као симулован правни посао, привидан уговор је ништав. Недостаје изјава воље као битан елемент сваког правног посла.

У конкретном случају тужена – противтужиља није доказала (а на њој је био терет доказивања) да је предметни уговор привидан – фиктивни правни посао, јер није доказала да је у сагласности са другом страном уговорницом (тужиоцем) изјава воље дата само привидно и да није било стварне намере уговорних страна (тужиоца и тужене) да предметни уговор произведе правна дејства. Тужена – противтужиља није доказала да предметни уговор о зајму од 90.000 евра, као привидан, симулован правни посао прикрива други уговор о зајму у износу од 30.000 евра, као дисимуловани правни посао. Дисимулован правни посао (уговор о зајму од 30.000 евра) могао би да важи само ако су испуњени услови за његову правну ваљаност коју тужилца није доказала, јер тај други уговор о зајму од 30.000 евра тужена – противтужиља није ни закључила са тужиоцем, због чега ни по оцени Врховног касационог суда нису испуњени услови за примену члана 66. и члана 103. Закона о облигационим односима.

Са изнетих разлога правилан је закључак нижестепених судова да зајам од 30.000 евра, који износ је туженој – противтужиљи позајмио сведок ВВ, није од утицаја на правни однос између тужиоца – противтуженог и тужене – противтужиље, већ је то правни однос између тужене и наведеног сведока, те да је утврђена права воља уговорних страна, закључење уговора о зајму у износу од 90.000 евра са наведеном каматом и роком враћања, који износ је тужена примила од тужиоца, али му позајмљени новац није вратила у уговореном року, због чега су испуњени услови за примену члана 557. и 562. став 1. Закона о облигационим односима.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци применом члана 414. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**